

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

از زبان محیط زیست طلایه

گردشگری حلال، راهی جدید برای رهایی از اقتصاد تک محصولی نفت

فاطمه باقری^۱، صادق عبدی^۲، ناصر عبدی^۳

چکیده

اقتصاد بسیاری از کشورها اعم از ایران اقتصادی تک محصولی است بدین معنی که در این کشورها تنها از یک منبع برای تأمین درآمد استفاده شود. به طور مثال اقتصادهایی که بر پایه یک محصول مانند نفت قرار دارند، بسیار آسیب پذیر بوده و با اندک نواسانات اقتصادی و یا کاهش تقاضا به سرعت و به شدت دچار مشکل شده و درآمد و منابعشان دچار نقصان می گردد. یکی از راه-هایی که می تواند اقتصاد کشور را از قید و بند درآمدهای صرف نفت و گاز رها نماید، صنعت گردشگری است. با توجه به این موضوع که امروزه گردشگری مذهبی در سراسر جهان ۲۶ درصد از کل جریان های این صنعت را به خود اختصاص داده و نیز پتانسیل بالای اماکن مقدسه و جاذبه های گردشگری مذهبی در کشور، گردشگری حلال از گزینه های مناسب و پیش روی ایران برای رهایی از اقتصاد تک محصولی است. گردشگری حلال محصول جدید در صنعت گردشگری است و سازمان جهانی جهانگردی، آن را نوع خاصی از گردشگری مذهبی می داند. یکی از مهمترین اثرات مثبت اقتصادی گردشگری حلال (مانند سایر اشکال گردشگری) این موضوع است که درآمدهای ناشی از جذب گردشگر در این حوزه مستقیماً به جیب مردم بومی همان منطقه می رود و این موضوع برعکس اقتصاد وابسته به نفت است که باعث درآمدزایی دولت و به تبع آن در کشورهای جهان سوم باعث شکل گیری دولت رانتی می گردد. نتایج این پژوهش نشان می دهد که برخی از شهرهای ایران از جمله شهرهای مقدس مشهد، قم، شیراز و ری دارای اماکن و جاذبه های مذهبی، پتانسیل جذب گردشگران حلال را دارا بوده لیکن موفقیت آن منوط به برنامه ریزی و هماهنگی سازمان های مربوطه، ایجاد زیرساخت ها و شرایط مورد نیاز برای این نوع از گردشگران است. لازم به ذکر است مقاله حاضر به شیوه توصیفی تحلیلی نگاشته شده است.

واژه های کلیدی: صنعت گردشگری، گردشگری مذهبی، گردشگری حلال، صنعت نفت، اقتصاد تک محصولی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت جهانگردی دانشگاه تهران

پست الکترونیک: fatemeh_bagheri@ut.ac.ir تلفن :

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق نفت و گاز دانشگاه تهران

پست الکترونیک: abdi68@ut.ac.ir

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی توریسم دانشگاه سیستان و بلوچستان

پست الکترونیک: naser_abdi@pgs.usb.ac.ir